

E L Ő T E R J E S Z T É S	
Előterjesztő:	Szentei Tamás, a Kulturális Osztály vezetője
Tárgy:	Emléktábla elhelyezése gróf Degenfeld-Schomberg József tiszteletére
Iktatószám:	KULT-121560/2024
Ügyintéző:	Szoboszlai Lilla
Feladatot jelent:	Szentei Tamás
	a Kulturális Osztály vezetője részére
Véleményező bizottságok:	
Törvényességi véleményezés ideje:	2024. december 6.
Törvényességi ellenőrzést végezte:	dr. Nyéki Zsófia

Mellékletek:	

Tisztelt Kulturális és Oktatási Bizottság!

Bazsa György Professzor Úr azzal a javaslattal kereste meg a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatát, hogy a város a róla elnevezett parkban emlékezzen meg egy emléktáblával gróf Degenfeld-Schomberg Józsefről. Degenfeld azoknak a művelt reformátusoknak a szellemi köréhez tartozott, aki felmérte, hogy a Kárpát-medence keleti régiójában szükség van egy gazdasági-pénzügyi, kulturális központra, mely az egész régió fejlődését biztosítja. A Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnokaként (1896-1926) fontos szerepet játszott a Debreceni Egyetem XX. századi megalapításában, de meghatározó szerepe volt a debreceni Református Főgimnázium új épületének felépítésében is. Az egykori Hajdú megyei főispán, tiszántúli református főgondnok nevét 1948-ig egy belvárosi tér (a mai Dósa nádor tér) is viselte, 2022-ben pedig a Piac utca mentén, a Zamenhof utca és a Csapó utca között parkként kialakított rész kapta a Degenfeld park nevet.

Bár kézenfekvő lett volna, hogy a klasszicizáló, modern Alföldi palota (4024 Debrecen, Piac utca 16.) homlokzatára kerüljön az emléktábla – mivel az épület elődjében, ami szintén az Alföldi palota nevet viselte, néhány évig Degenfeld is élt –, de az üzletportálok második emeletig nyúló beépítettsége erre nem teszi alkalmassá a homlokzatot. A mellette álló Bek-Degenfeld-Tisza palota (ma a MÁV debreceni igazgatósági székháza) is csak közvetve kapcsolódik Degenfeld Józsefhez.

Az emléktáblák elhelyezésének véleményezésére felkért szakértői testület tagjaival történt bejárás során az a javaslat született, hogy az emléktábla a Piac és a Zamenhof utcák metszéspontjában kialakított Degenfeld park zöldfelületére, a 8525 helyrajzi számú ingatlanra kerüljön. A táblán a Degenfeldről szóló információkon túl egy QR-kód segítségével a parkot körülvevő épületek történetéről is lehetne informálódni.

A járda felé döntött, szürke műkőre helyezett, 62x42x2 cm méretű gránitlap, Papp József helytörténetessel egyeztetett gravírozott szövege:

„Degenfeld park

Gróf Degenfeld–Schomberg József (1847–1927), mint Debrecen város és
Hajdú megye főispánja (1883–1901), a Tiszántúli Református Egyházkerület
főgondnoka (1896–1926) meghatározó szerepet játszott a Református Kollégiumra alapozott
Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem létrejöttében és
a debreceni Református Főgimnázium felépítésében.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
2025”

A szakértői testület tagjai az emléktáblán kívül Degenfeld park táblák kihelyezését is javasolják azzal a klasszikus megjelenéssel (zománc tábla öntöttvas keretben), ahogy a belvárosi utcátábláknál látható.

Tekintettel arra, hogy az emléktábla nem minősül művészeti alkotásnak, a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. § (1) bekezdését – amely szerint a művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról a település önkormányzatának képviselő-testülete dönt és gondoskodik fenntartásáról és felújításáról – nem kell alkalmazni.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2013. (I. 24.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SzMSz) 60. § (3) bekezdés 3. pontja alapján a Kulturális és Oktatási Bizottság véleményezi a közterületen elhelyezett emléktábla megjelenési formáját és feliratát.

Az SzMSz 1. mellékletének 40. pontja értelmében a művészeti alkotásnak nem minősülő emléktáblák, emlékoszlopok közterületen, önkormányzati épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról, annak megjelenési formájáról, feliratáról a bizottsági véleményezést követően a polgármester dönt, erre tekintettel a bizottsági véleményt követően lehet Polgármester Úr felé döntési javaslatot előterjeszteni.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése Kulturális és Oktatási Bizottsága a Kulturális Osztály vezetőjének előterjesztésére, az 1/2013. (I. 24.) önkormányzati rendelet 60. § (3) bekezdés 3. pontja alapján, figyelemmel az 1/2013. (I. 24.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 40. pontjára

1./ támogatja gróf Degenfeld-Schomberg József tiszteletére egy szürke műkőre fektetett, 62x42x2 cm méretű, gránit emléktábla elhelyezését a 8525 helyrajzi számú, a természetben Debrecen, Degenfeld park zöldfelületébe ágyazva, az alábbi szövegezéssel:

„Degenfeld park

Gróf Degenfeld–Schomberg József (1847–1927), mint Debrecen város és Hajdú megye főispánja (1883–1901), a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnoka (1896–1926) meghatározó szerepet játszott a Református Kollégiumra alapozott Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem létrejöttében és a debreceni Református Főgimnázium felépítésében.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
2025”

2./ Felkéri a Kulturális Osztály vezetőjét, hogy a Bizottság döntéséről tájékoztassa a Polgármestert.

Határidő: azonnal

Felelős: Kulturális Osztály vezetője

A határozati javaslat elfogadása egyszerű többséget igényel.

Debrecen, 2024. december 12.

Szentei Tamás
osztályvezető